

Κρατικές ενισχύσεις: η Επιτροπή προτείνει πρωτοβουλίες για την περαιτέρω διευκόλυνση της εφαρμογής των μέτρων ανάκαμψης και στήριξης που συνδέονται με τον κορονοϊό

Βρυξέλλες, 21 Δεκεμβρίου 2020

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε σήμερα [υποδείγματα καθοδήγησης](#) για να βοηθήσει τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό των εθνικών τους σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Επιπλέον, για να διευκολυνθεί περαιτέρω η υλοποίηση του InvestEU και η εκτέλεση των ενωσιακών και των εθνικών κονδυλίων που διατίθενται για την ανάκαμψη, η Επιτροπή διαβουλεύεται επίσης με τα κράτη μέλη σχετικά με πιθανή επέκταση του [γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία](#). Τέλος, η Επιτροπή διεξάγει έρευνα σε όλα τα κράτη μέλη για να συγκεντρώσει τις απόψεις τους σχετικά με την εφαρμογή του [προσωρινού πλαισίου](#) για τις κρατικές ενισχύσεις.

Η εκτελεστική αντιπρόεδρος κ. **Βέστεϊγιερ**, αρμόδια για την πολιτική ανταγωνισμού, δήλωσε: «Για να αξιοποιηθούν πλήρως τα οφέλη των περιορισμένων δημόσιων πόρων είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξακολουθήσουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις να συμβάλλουν στο να διατηρηθεί η ενιαία αγορά μας δίκαιη και ανταγωνιστική. Παρέχουμε στα κράτη μέλη την καθοδήγηση και τα εργαλεία που χρειάζονται για να διασφαλιστεί ότι τα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας μπορούν να εφαρμοστούν το ταχύτερο δυνατόν, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Εξακολουθούμε να συνεργαζόμαστε στενά με τα κράτη μέλη για να μετριαστούν οι οικονομικές επιπτώσεις της συνεχιζόμενης κρίσης και να καταστεί δυνατή η ανάκαμψη της ευρωπαϊκής οικονομίας, ενώ παράλληλα θα διατηρούνται ίσοι όροι ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.»

Η καθοδήγηση της Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Στο πλαίσιο της εφαρμογής των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών, ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων θα συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι οι δημόσιες δαπάνες των κρατών μελών δεν παραγκωνίζουν τις ιδιωτικές δαπάνες, ότι αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση και ότι διασφαλίζονται ίσοι όροι ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.

Για την εκ των προτέρων αντιμετώπιση πιθανών ζητημάτων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή θα συνεργαστεί εγκαίρως με τα κράτη μέλη σχετικά με τις υπό εξέταση επενδύσεις στα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να εξετάσει, από κοινού με τις εθνικές αρχές, τις πιθανές διαστάσεις των κρατικών ενισχύσεων των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και να παράσχει την απαραίτητη βοήθεια για τον σχεδιασμό επενδυτικών προγραμμάτων σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Πολλά μέτρα που ενδέχεται να προταθούν από τα κράτη μέλη, όπως ορισμένες επενδύσεις σε υποδομές και η άμεση στήριξη των πολιτών, δεν υπόκεινται σε έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων, καθώς δεν είναι επιλεκτικά ή δεν αφορούν οικονομικές δραστηριότητες. Άλλα μέτρα ενδέχεται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του [γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία](#) και, ως εκ τούτου, δεν χρειάζεται να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή και μπορούν να εφαρμοστούν αμέσως από τα κράτη μέλη.

Όσον αφορά τα μέτρα που συνιστούν κρατική ενίσχυση και για τα οποία απαιτείται μεμονωμένη έγκριση, η Επιτροπή θα τα εξετάσει κατά προτεραιότητα. Σε κάθε περίπτωση, η Επιτροπή δεσμεύεται να ολοκληρώσει την αξιολόγησή της εντός έξι εβδομάδων από την παραλαβή της πλήρους κοινοποίησης από το κράτος μέλος.

Υποδείγματα καθοδήγησης για τις κρατικές ενισχύσεις

Η Επιτροπή δημοσίευσε σήμερα έντεκα **υποδείγματα καθοδήγησης για τις κρατικές ενισχύσεις**. Αυτά τα [υποδείγματα καθοδήγησης](#) καλύπτουν πολυάριθμα είδη επενδυτικών έργων σύμφωνα με τις «ευρωπαϊκές εμβληματικές πρωτοβουλίες» που περιλαμβάνονται στην [ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2021 της Επιτροπής](#). Σκοπός των τεχνικών αυτών εγγράφων είναι να βοηθήσουν τα κράτη μέλη στον σχεδιασμό των εθνικών τους σχεδίων σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις:

Εμβληματική δράση	Υπόδειγμα καθοδήγησης
POWER UP	Υποδομές ενέργειας και υδρογόνου
	Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές
RENOVATE	Υποδομές παραγωγής και διανομής τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης
	Ενεργειακή απόδοση στα κτίρια
RECHARGE & REFUEL	Ηλεκτρικοί σταθμοί επαναφόρτισης και σταθμοί υδρογόνου για οδικά οχήματα
	Απόκτηση οδικών οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών
	Άλλοι τρόποι μεταφοράς χαμηλών εκπομπών
CONNECT	Εγκατάσταση και υιοθέτηση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας σταθερών και κινητών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων 5G και οπτικών ινών
MODERNISE	Ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης
SCALE UP	Καινοτόμοι επεξεργαστές και καινοτόμες τεχνολογίες ημιαγωγών
RESKILL & UPSKILL	Αναβάθμιση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων και της σχετικής συνδεσιμότητας

Τα υποδείγματα καθοδήγησης παρέχουν ειδική καθοδήγηση ανά τομέα σχετικά με τις περιπτώσεις στις οποίες i) η ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης μπορεί να αποκλειστεί, επομένως δεν είναι απαραίτητη η προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή· ii) υφίσταται κρατική ενίσχυση αλλά δεν είναι απαραίτητη η κοινοποίησή της γιατί εμπίπτει σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία· και iii) υφίσταται κρατική ενίσχυση και είναι απαραίτητη η κοινοποίηση λαμβανομένων υπόψη των εφαρμοστέων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

Τα υποδείγματα καθοδήγησης μπορούν να επικαιροποιηθούν και η Επιτροπή θα τα επικαιροποιεί κατά περίπτωση, αφού αποκτήσει καλύτερη εικόνα και κατανόηση του περιεχομένου των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης των κρατών μελών.

Τέλος, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν την ειδική ηλεκτρονική θυρίδα και την ανοικτή τηλεφωνική γραμμή που έχει δημιουργήσει η Επιτροπή για ερωτήματα σχετικά με τα υποδείγματα καθοδήγησης.

Διαβούλευση για την επέκταση του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία

Σήμερα η Επιτροπή απέστειλε επίσης προς διαβούλευση στα κράτη μέλη πιθανή επέκταση του πεδίου εφαρμογής του [γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία](#), ώστε να καταστεί δυνατή η ομαλή εφαρμογή του προγράμματος InvestEU και του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και η εκτέλεση άλλων κονδυλίων της ΕΕ και εθνικών κονδυλίων που στοχεύουν στην ανάκαμψη και

την επίτευξη των ψηφιακών και πράσινων στόχων της ΕΕ.

Προτείνει, για παράδειγμα, να καλύπτονται οι δυνατότητες για επενδύσεις που θα καταστήσουν δυνατή την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης ή την ψηφιοποίηση των κτιρίων, την κατασκευή δικτύων σταθμών φόρτισης για ηλεκτρικά αυτοκίνητα, την ψηφιοποίηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) ή την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας.

Η σημερινή πρόταση βασίζεται στην πρόταση της Επιτροπής του Ιουλίου του 2019 για τη διευκόλυνση της εθνικής χρηματοδότησης έργων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των προγραμμάτων κεντρικής διαχείρισης της ΕΕ στο πλαίσιο του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία χαρακτηρίζει συγκεκριμένες κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων ως συμβατές με τη Συνθήκη, εφόσον πληρούν σαφείς προϋποθέσεις, και απαλλάσσει τις κατηγορίες αυτές από την υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης και έγκρισης από την Επιτροπή. Μόλις τα μέτρα αυτά εγκριθούν οριστικά από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη θα μπορούν να τα εφαρμόσουν άμεσα, με πλήρη ασφάλεια δικαίου.

Ερωτηματολόγιο προς τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις

Κατά τη διάρκεια του Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε [προσωρινό πλαίσιο](#) για τις κρατικές ενισχύσεις, το οποίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν την αναγκαία στήριξη στην οικονομία υπό τις συνθήκες της έξαρσης του κορονοϊού, διατηρώντας παράλληλα ίσους όρους ανταγωνισμού. Μέχρι σήμερα, η Επιτροπή έχει λάβει περισσότερες από **380 αποφάσεις** για την έγκριση άνω των **460 εθνικών μέτρων**, ύψους άνω των 3,07 τρισεκατομμυρίων ευρώ, ως στήριξη προς τα 27 κράτη μέλη και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Επιτροπή εξακολουθεί να παρακολουθεί και να αξιολογεί την εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου υπό τις συνθήκες της εξελισσόμενης κρίσης. Για τον σκοπό αυτόν, κατόπιν δημόσιων διαβουλεύσεων με όλα τα κράτη μέλη, το προσωρινό πλαίσιο τροποποιήθηκε στις [3 Απριλίου](#), στις [8 Μαΐου](#), στις [29 Ιουνίου](#) και στις [13 Οκτωβρίου](#) 2020 ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα κράτη μέλη να στηρίξουν περαιτέρω τις εταιρίες που πλήττονται περισσότερο από την έξαρση του κορονοϊού.

Στις 7 Δεκεμβρίου 2020 η Επιτροπή απηύθυνε έρευνα στα κράτη μέλη για να συγκεντρώσει τις απόψεις τους σχετικά με την εφαρμογή και την ενδεχόμενη ανάγκη περαιτέρω προσαρμογής του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι οικονομικές επιπτώσεις του δεύτερου κύματος της έξαρσης της νόσου και να καταστεί δυνατή η ομαλή ανάκαμψη από την κρίση. Επιπλέον, η Επιτροπή συλλέγει επίσης στοιχεία από τα κράτη μέλη σχετικά με τις δαπάνες κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των καθεστώτων που εγκρίθηκαν έως τον Δεκέμβριο του 2020. Η Επιτροπή θα λάβει απόφαση σχετικά με ενδεχόμενη περαιτέρω δράση με βάση τις παρατηρήσεις που θα λάβει από τα κράτη μέλη.

Ιστορικό

Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας θα διαθέσει 672,5 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια και επιχορηγήσεις για τη στήριξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη. Ο στόχος είναι να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορονοϊού, να καταστούν οι ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες περισσότερο βιώσιμες και ανθεκτικές και να είναι καλύτερα προετοιμασμένες για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Τα κονδύλια που θα λάβουν τα κράτη μέλη από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας μπορούν, σε εθελοντική βάση, να διατεθούν ως συνεισφορά στη συνιστώσα κράτους μέλους του InvestEU και μπορούν επίσης να επωφεληθούν, στο πλαίσιο του προγράμματος InvestEU, από απλουστευμένους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις που προβλέπονται στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία.

Στις 19 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή ενέκρινε [προσωρινό πλαίσιο](#) για τις κρατικές ενισχύσεις που δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να κάνουν χρήση της πλήρους ευελιξίας που προβλέπουν οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις με στόχο τη στήριξη της οικονομίας υπό τις συνθήκες της έξαρσης του κορονοϊού. Το προσωρινό πλαίσιο [τροποποιήθηκε για πρώτη φορά στις 3 Απριλίου 2020](#) για να αυξηθούν οι δυνατότητες δημόσιας στήριξης της έρευνας, των δοκιμών και της παραγωγής προϊόντων σχετικών με την καταπολέμηση της έξαρσης του κορονοϊού, με στόχο την προστασία των θέσεων εργασίας και την περαιτέρω στήριξη της οικονομίας. Τροποποιήθηκε ξανά στις [8 Μαΐου](#) προκειμένου να καταστεί δυνατή η λήψη μέτρων για την ανακεφαλαιοποίηση και το χρέος μειωμένης εξασφάλισης, και στις [29 Ιουνίου 2020](#) για την περαιτέρω στήριξη των πολύ μικρών, μικρών και νεοφυών επιχειρήσεων και την παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις. Με την τέταρτη τροποποίηση, στις 13 Οκτωβρίου 2020, η ισχύς του προσωρινού πλαισίου παρατάθηκε έως τις 30 Ιουνίου 2021 και έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2021 όσον αφορά τα μέτρα για την ανακεφαλαιοποίηση. Το πεδίο εφαρμογής του προσωρινού πλαισίου επεκτάθηκε επίσης, με αποτέλεσμα να επιτρέπει, μεταξύ άλλων, στα κράτη μέλη να στηρίξουν εταιρείες που αντιμετωπίζουν σημαντικές απώλειες κύκλου εργασιών, συνεισφέροντας

στην κάλυψη μέρους των μη καλυπτόμενων πάγιων δαπανών τους.

Το προσωρινό πλαίσιο θα εφαρμοστεί έως τα τέλη Ιουνίου 2021. Δεδομένου ότι ζητήματα φερεγγυότητας ενδέχεται να προκύψουν μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο, καθώς η κρίση εξελίσσεται, η Επιτροπή έχει παρατείνει την εν λόγω περίοδο έως τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2021 μόνο όσον αφορά τα μέτρα για την ανακεφαλαιοποίηση.

Το προσωρινό πλαίσιο συμπληρώνει τις πολλές άλλες δυνατότητες που έχουν ήδη στη διάθεσή τους τα κράτη μέλη για τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της έξαρσης του κορονοϊού, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις. Στις 13 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε [ανακοίνωση σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19](#), στην οποία περιγράφονται οι εν λόγω δυνατότητες. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη μπορούν να προβαίνουν σε αλλαγές γενικής εφαρμογής υπέρ των επιχειρήσεων (π.χ. αναβολή φόρων ή επιδότηση της εργασίας μειωμένου ωραρίου σε όλους τους τομείς), οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Μπορούν επίσης να χορηγούν αποζημίωση σε επιχειρήσεις για ζημίες τις οποίες υπέστησαν και οι οποίες προκλήθηκαν άμεσα από την έξαρση του κορονοϊού.

IP/20/2494

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Arianna PODESTA](#) (+32 2 298 70 24)

[Giulia ASTUTI](#) (+32 2 295 53 44)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)